

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Rechtmatigheids- verantwoording

Utrecht

Ferry Timp (gemeente
Leiden)
Jan van der Bij (BZK)

Opzet presentatie

- **Deel 1: Bijpraten**
 - Rechtmatigheidsverantwoording
 - Wat is het?
 - Waarom wordt het ingevoerd?
 - Hoe ziet de planning eruit?
- **Deel 2: verdieping**
 - Uitgangspunten voor een modelverantwoording van de commissie BBV
- **Deel 3: Stellingen en vragen**
- **Vragen over feiten en onduidelijkheden mogen tussendoor: discussie aan het einde van de presentatie.**

Rechtmatigheidsverantwoording: wat is het?

"Rechtmatig handelen is handelen overeenkomstig geldende wet- en regelgeving."

"Rechtmatigheid is een juridische term, die aangeeft dat een (voorgenomen) handelwijze in overeenstemming is met de geldende regels en besluiten."

"Rechtmatigheid is een aspect dat duidt op de mate waarin het door het bestuur (het college) gevoerde beheer in overeenstemming is met bestaande normering'."

Rechtmatigheidsverantwoording: Waarom?

- Het **college is verantwoordelijk** voor een rechtmatige uitvoering van de begroting.
- Het is daarom aan het college om hier verantwoording over af te leggen.
- Een randvoorwaarde is dat de verantwoording over de rechtmatigheid **efficiënt en effectief** dient te worden vormgegeven.
- De administratieve- en controlelasten dienen **niet te stijgen** en bij voorkeur af te nemen.

Rechtmatigheidsverantwoording: Waarom?

1. Een expliciete rechtmatigheidsverantwoording **onderstreept de politieke aanspreekbaarheid** van het College van B&W en GS;
2. Het kan een **kwaliteitsverhogend** effect op de financiële bedrijfsvoering bij gemeenten en provincies hebben;
3. De voorgestelde methodiek sluit bovendien aan bij een **breder maatschappelijke trend**, waarbij het bestuur verantwoording aflegt over de rechtmatigheid.

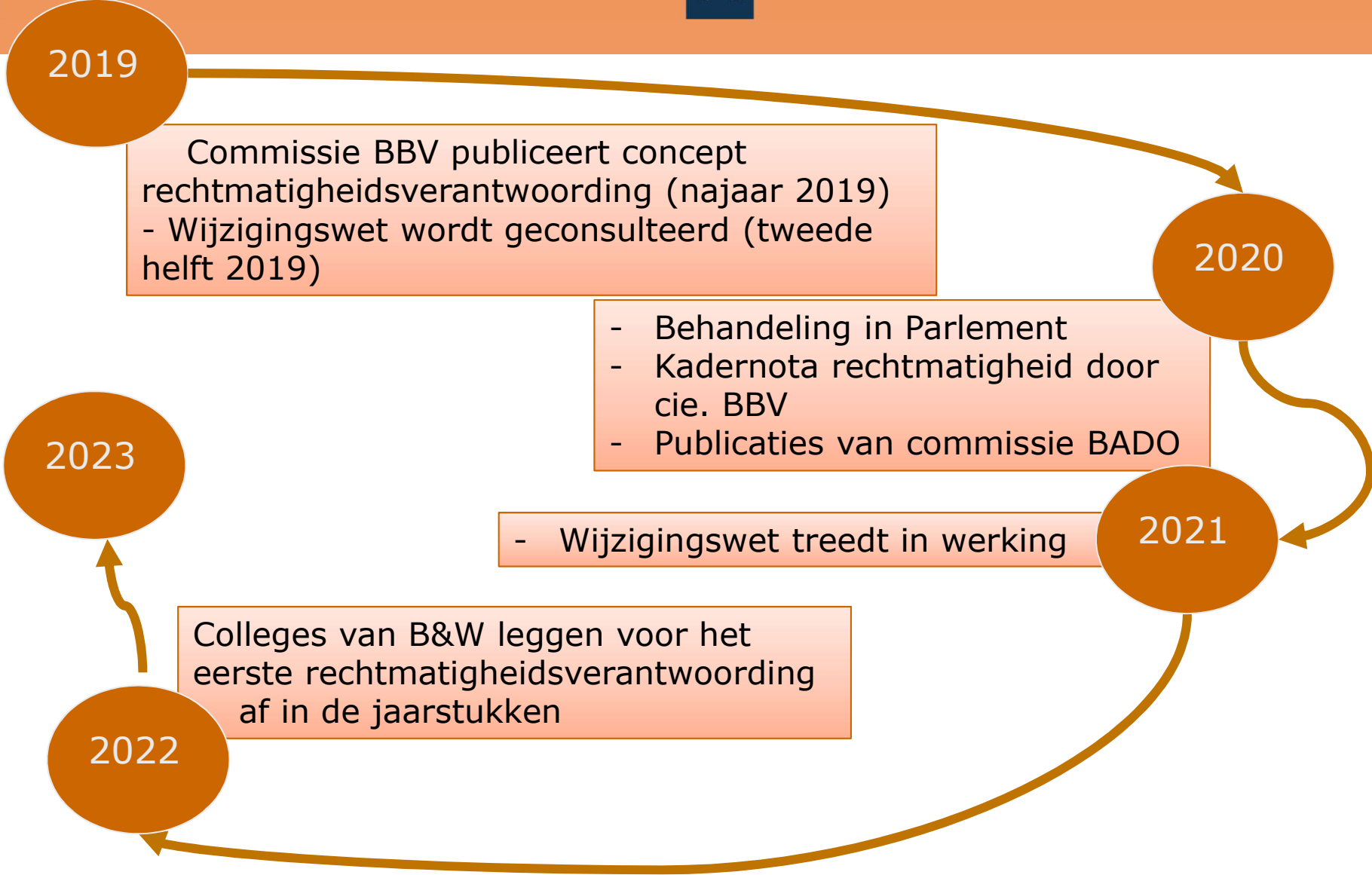
Rechtmatigheidsverantwoording: Verschil?

Oude situatie:

1. Vooral achteruit kijken;
2. Gesprek vooral tussen Raad & accountant;
3. Accountant toets financiële beheershandelingen zelf aan het normenkader;
4. Oordeel over de rechtmatigheid is mede van invloed op de strekking van de controleverklaring.

Nieuwe situatie:

1. Ook vooruit kijken;
2. Gesprek vooral tussen Raad & College van B&W;
3. College van B&W staat aan de lat voor oordeel over rechtmatigheid, maar de accountant geeft wel aan dat de verantwoording 'juist en volledig is'.
4. Als het wel een rechtmatigheidsfout is maar geen getrouwheidsfout, is deze fout niet van invloed op de strekking van de controleverklaring.

Commissie BBV

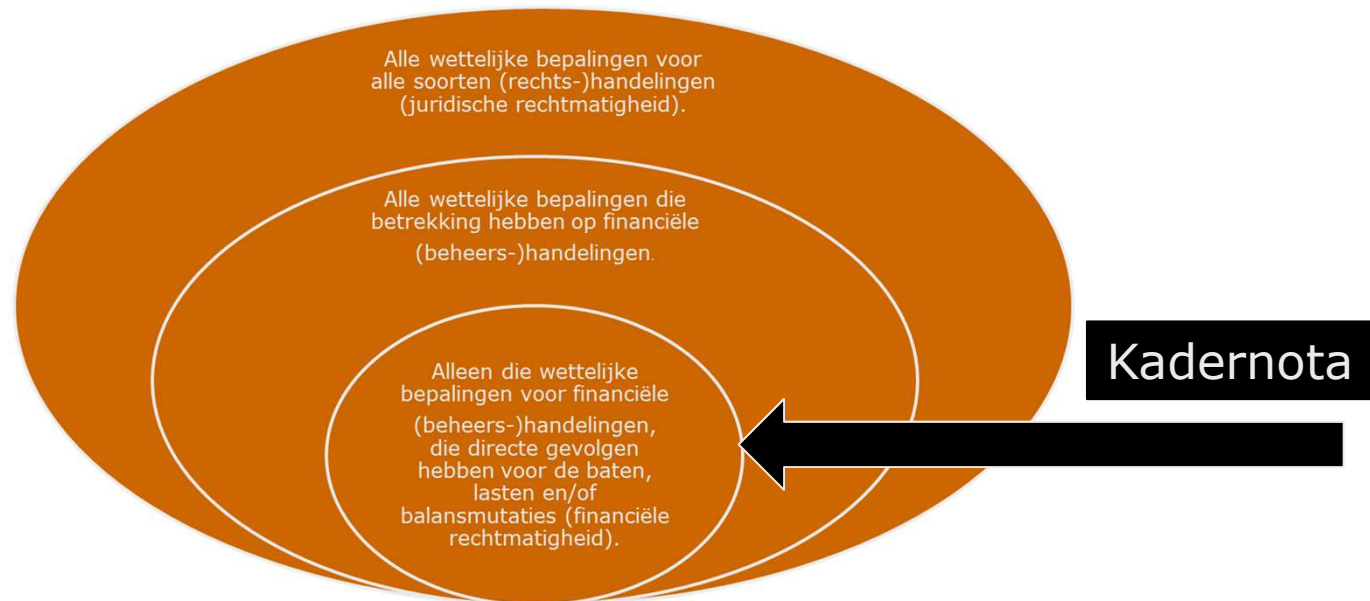
- Is volgens het BBV (artikel 75) verantwoordelijk voor uitwerking rechtmatigheid in Kadernota Rechtmatigheid;
 - Blijft dit ook ná de wetswijziging;
- Is voornemens een modelverantwoording op te stellen;
- Zal aandacht besteden aan rechtmatigheidsverantwoording in Kadernota Rechtmatigheid 2019 (nog beperkt en die verschijnt in oktober). In 2020 een uitgebreidere herziening van de Kadernota.

Uitgangspunten (1)

- Geen verbreding van de scope, zoals deze blijkt uit de huidige Kadernota Rechtmatigheid;
- Wellicht wel aanbeveling om naleving van niet-financiële regelgeving op te nemen in bijvoorbeeld de bedrijfsvoerings- of risicoparagraaf.

Uitgangspunten (2)

CRITERIA VAN RECHTMATIGHEID	OMSCHRIJVING	TOETSINGSKADER
Begrotingscriterium	Financiële handelingen moeten passen binnen het kader van de geautoriseerde begroting. Past het totaal binnen het opgestelde en geautoriseerde begroting.	<ul style="list-style-type: none">• Overschrijding van de begroting.
Voorwaardencriterium	Nadere eisen die worden gesteld bij de uitvoering van financiële beheershandelingen.	<ul style="list-style-type: none">• Subsidievoorwaarden• Aanbesteding• Belastingwetgeving
M&O-criterium	<p>De interne toetsing op juistheid en volledigheid van gegevens die door derden zijn verstrekt bij het gebruik van overheidsregelingen (= misbruik).</p> <p>De interne toetsing of derden bij het gebruik van overheidsregelingen geen (recht)handelingen hebben verricht die in strijd zijn met het doel of de strekking van de regeling (= oneigenlijk gebruik).</p>	<ul style="list-style-type: none">• Subsidieregelingen• Kwijtschelding• Uitkeringen• Aanbesteding
Calculatiecriterium	De vastgestelde bedragen zijn juist berekend.	<ul style="list-style-type: none">• Legesbedragen• Facturen
Valuteringscriterium	Het tijdstip van betaling en de verantwoording van verplichtingen is juist.	<ul style="list-style-type: none">• Aangegaan en verantwoording van contracten en verplichtingen.
Leveringscriterium	Juistheid van ontvangen goederen en/ of diensten.	<ul style="list-style-type: none">• Inkoop van goederen/ diensten.
Adresseringscriterium	De persoon of organisatie waar een financiële stroom naar toe is gegaan, is juist (rechthebbende).	<ul style="list-style-type: none">• Betalingsverkeer
Volledigheidscriterium	Alle opbrengsten die verantwoord zouden moeten zijn, zijn ook verantwoord.	<ul style="list-style-type: none">• Huren en pachten• Parkeerbelasting
Aanvaardbaarheidscriterium	De financiële beheershandeling past bij de activiteiten van de Gemeente en in relatie tot de kosten is een aanvaardbare tegenprestatie overeengekomen.	<ul style="list-style-type: none">• Inkoop van goederen en/ of diensten• Verstrekken van subsidies

Uitgangspunten (4)

- Verplichte modeltekst die ieder gemeente moet hanteren en opnemen in de jaarrekening;
 - Verantwoordelijkheid van het College van B&W;
 - Verantwoording afleggen door het College van B&W, met een opsomming van de rechtmatigheidsfouten;
 - Boven een X bedrag, dat laatste vast te stellen door de Raad.

Uitgangspunten (5)

- Voorts voorziet het model in een toelichting van het College van B&W en de vermelding van de verbetermaatregelen.
- Daarnaast de optie om elders in het jaarverslag (bijvoorbeeld in de paragraaf bedrijfsvoering) ook aanvullende toelichtingen op te nemen. Daar kan in de tekst van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening, ook naar verwezen worden.

Enkele stellingen met hand op steken

- Bent u van mening dat de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording een goed idee is? (ja/nee)
- Gaat de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording helpen om het gesprek op gang te brengen tussen Raad en College, over rechtmatigheid? (ja/nee)
- Bent u van mening dat:
 - de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording voor uw organisatie relatief eenvoudig is;
 - veel extra werk met zich meebrengt.
- Wilt u op termijn streven naar de invoering van een bredere ICS (ja/nee)